

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Davida Hipšra, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **R. A. R. O.**, zastoupen Mgr. et Mgr. Václavem Klepšem, advokátem se sídlem náměstí Svobody 50, Sušice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 6. 2025, č. j. 20 Az 22/2024-62, ve znění opravného usnesení ze dne 4. 9. 2025, č. j. 20 Az 22/2024-79,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 2. 7. 2024, č. j. OAM-435/ZA-ZA11-P09-2024 (dále „rozhodnutí žalovaného“), žalovaný zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobci podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, z důvodu nepřipustnosti žádosti podle § 10a odst. 1 písm. e) téhož zákona. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu. Městský soud sice v průběhu řízení přiznal žalobě odkladný účinek, nicméně rozsudkem označeným v záhlaví, který žalobce (dále „stěžovatel“) nyní napadá kasační stížností, jeho žalobu zamítl. Opravným usnesením ze dne 4. 9. 2025, č. j. 20 Az 22/2024-79, pak městský soud toliko opravil chybu v části odůvodnění rozsudku týkající se závěrečného shrnutí a otázky nákladů řízení.

[2] Stěžovatel spojil s podáním kasační stížnosti návrh na přiznání odkladného účinku podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). V návrhu předně upozornil na svou rodinnou situaci. Má manželku a nevlastního nezletilého syna, kteří se nachází v podobné azylové situaci jako stěžovatel. Nejvyšší správní soud v samostatném řízení pod sp. zn. 1 Azs 91/2025 jejich kasační stížnosti přiznal odkladný účinek. Stěžovateli se také zhruba před rokem narodila v ČR dcera, jejíž žádost o mezinárodní ochranu je rovněž předmětem řízení před Nejvyšším správním soudem (sp. zn. 5 Azs 161/2025). Daná

kasační stížnost má odkladný účinek ze zákona. Stěžovatel tak má v ČR celou svou nejbližší rodinu. Manželka potřebuje jeho pomoc s dětmi, které by navíc přišly o kontakt s otcem, na něhož jsou zvyklé. Případný nucený návrat zpět do Venezuely by ve smyslu mezinárodních úmluv považoval za nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života, který rovněž není v nejlepším zájmu dětí. Jak ztráta každodenního kontaktu se stěžovatelem, tak obava o jeho život a zdraví by byla pro děti a manželku šokem. Jemu i širší rodině tedy hrozí vážná újma, přičemž si není vědom, že by přiznání odkladného účinku mohlo způsobit újmu jiným osobám nebo by jím došlo k porušení důležitého veřejného zájmu.

[3] Hrozící vážná újma podle stěžovatele plyne rovněž z nebezpečné situace v zemi původu, kam by se měl vrátit. Venezuelský režim provádí po zfalšovaných prezidentských volbách represe na civilním obyvatelstvu a zastrašuje režimní odpůrce. Situaci v zemi kritizují s ohledem na množství politických vězňů a zneužívání protiteroristické legislativy i OSN a nevládní organizace. Represe jsou podle zpráv o situaci v zemi uplatňovány jak proti aktivním odpůrcům režimu, tak i proti běžnému obyvatelstvu. V souvislosti s porušováním lidských práv upozornil také na usnesení Evropského parlamentu 2025/2519(RSP), který tyto represe kritizoval a vyzýval k propuštění politických vězňů. Odkázal i na zprávy z českých médií, které konstatují zvýšenou míru represí a popisují praktiky tzv. vlasteneckých koordinátorů („šéfů ulice“), kteří mají na starosti kontrolu civilního obyvatelstva a kteří jsou podporováni polovojenskými bojůvkami (*colectivos*). Země tak prochází vážnou krizí, která navíc v současné době znovu kulminuje v důsledku napětí na hranicích s Kolumbií. Doplnil, že ani Ministerstvo zahraničních věcí nedoporučuje českým občanům do Venezuely cestovat, a odkázal na případ českého občana Jana Darmovzala, který je již téměř rok držen ve venezuelském vězení na základě obvinění z terorismu, aniž by byl souzen. O vážné situaci ve Venezuele pak může vypovídat i rozhodnutí žalovaného ve věci jiné občanky Venezuely, které byla udělena doplňková ochrana.

[4] Stěžovatel v návrhu dále shrnul, že žádal o mezinárodní ochranu, protože byl v zemi původu sám členem opoziční strany *Voluntad Popular*, účastnil se protivládních demonstrací a šířil protirežimní knihu. Kvůli tomu čelil fyzickému násilí a výhrůžkám. Stěžovatel má vlastní zkušenost i s tím, jak polovojenské bojůvky vnikly do jeho obydli a vyhrožovaly mu. Některé jeho příbuzné (otec, manželka) režim aktivně pronásleduje. Obával se tedy, že by po svém případném návratu mohl čelit represím.

[5] Žalovaný s přiznáním odkladného účinku nesouhlasil. Měl za to, že stěžovatel nenaplnil zákonné podmínky pro jeho přiznání. Podle názoru žalovaného stěžovatel neprokázal, že by jeho situace byla natolik výjimečná oproti ostatním žadatelům v obdobném postavení, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek. První zákonnou podmínku pro přiznání odkladného účinku, tj. že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro stěžovatele znamenaly újmu, byl povinen osvědčit právě stěžovatel, přičemž podle názoru žalovaného nestačí poukázat pouze na možnost vzniku újmy. Vznik této újmy musí nastat v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozhodnutí. Zároveň musí vždy jít o následek určité intenzity, aby jej bylo možné označit za újmu. Žalovaný měl za to, že předestřená tvrzení zůstala pouze v obecné rovině, čímž

pokračování

stěžovatel neprokázal vznik natolik intenzivního následku, který by se dal kvalifikovat jako újma ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s.

II. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud návrh stěžovatele na odkladný účinek posoudil ve smyslu § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. a na základě okolností uvedených níže kasační stížnosti přiznal odkladný účinek.

[7] Podle § 107 s. ř. s. *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.*

[8] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[9] Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud nepřezkoumává samotný napadený rozsudek, ale pouze zjišťuje existenci výše uvedených zákonných předpokladů pro přiznání odkladného účinku. Kromě formální podmínky, již je podání příslušného návrhu, je pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nutné splnění dalších tří podmínek: (1) výkon nebo jiné právní následky musejí pro stěžovatele znamenat újmu, (2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS). Břemeno tvrzení i břemeno důkazní ohledně prokázání splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku, tj. negativních právních důsledků spjatých primárně s rozhodnutím krajského (městského) soudu, nese stěžovatel (usnesení NSS ze dne 7. 12. 2016, č. j. 6 Afs 264/2016-28).

[10] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přichází v úvahu pouze ve výjimečných situacích, v nichž by s ohledem na poměry konkrétního stěžovatele mohly výkon či případné jiné právní následky rozhodnutí u tohoto stěžovatele vést k velmi závažným až nevratným následkům. Odkladný účinek tak představuje mimořádný institut, na jehož základě je možné prolomit právní účinky pravomocného rozhodnutí, které je až do doby jeho případného zrušení potřeba považovat za zákonné a věcně správné. Přiznání odkladného účinku proto bude zpravidla vyhrazeno ojedinělým případům (usnesení NSS ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014-56, ze dne 22. 12. 2003, č. j. 7 A 115/2002-67, či ze dne 7. 12. 2016, č. j. 6 Afs 264/2016-28). Pojetí odkladného účinku jako výjimky z pravidla rovněž znamená, že újma, která má hrozit žadateli o jeho přiznání, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná, taková, která opravňuje, aby v jeho konkrétním případě pravidlo, že kasační stížnost odkladný účinek nemá mít, nebylo výjimečně uplatněno (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, či usnesení NSS ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014-56).

[11] Jedná-li se o první zákonnou podmínku, stěžovatel byl povinen tvrdit a osvědčit reálnou hrozbu intenzivní újmy, kterou by utrpěl v návaznosti na své vycestování z ČR. Taková újma může mít i povahu zásahu do rodinného života stěžovatele (např. dlouhodobé odloučení od blízkých příbuzných) či zásahu do ustáleného soukromého života (bude se jednat o integrovaného cizince žijícího delší dobu na území ČR, který již v zemi původu postrádá zázemí; srov. např. usnesení NSS ze dne 30. 8. 2023, č. j. 1 Azs 106/2023-57, ze dne 29. 8. 2025, č. j. 2 Azs 172/2025-59, bod 8, ze dne 26. 6. 2025, č. j. 7 Azs 116/2025-29, či ze dne 18. 6. 2025, č. j. 1 Azs 91/2025-43, bod 10).

[12] Nejvyšší správní soud shledal potenciální újmu, která odůvodňuje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, právě v otázce zásahu do rodinného a soukromého života stěžovatele. Ten má nejbližší rodinu v ČR a stará se zde spolu s manželkou o dvě nezletilé děti, jejichž kasační stížnosti v současnosti mají odkladný účinek. Nucený odjezd stěžovatele by podle Nejvyššího správního soudu ohrozil nejen stabilitu rodiny, ale také nejlepší zájem dětí. Stěžovatel svou argumentaci ohledně hrozící újmy postavil na skutečnostech, které mají svůj základ v obsahu správního a soudního spisu. Žádná potenciální újma třetích osob naopak nebyla zjištěna ani tvrzena.

[13] Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem (srov. usnesení NSS ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131, č. 1698/2008 Sb. NSS). Odkladný účinek kasační stížnosti neznemožní definitivně výkon správního rozhodnutí, neboť přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti se účinky napadeného rozhodnutí toliko odkládají. Žalovaný přitom nijak konkrétně netvrdil, že přiznání odkladného účinku by zakládalo rozpor s důležitým veřejným zájmem (srov. usnesení NSS ze dne 6. 3. 2025, č. j. 2 As 25/2025-25, bod 8). I toto kritérium je proto v nynější věci splněno.

[14] Podání žaloby proti rozhodnutí žalovaného o shledání nepřípustnosti žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a zastavení řízení dle § 25 písm. i) zmíněného zákona nemá ze zákona odkladný účinek. Lze ho však přiznat na základě individuálně odůvodněného návrhu podaného spolu s žalobou (§ 32 odst. 2 zákona o azylu). S ohledem na výše citovanou právní úpravu ovšem stěžovateli již nesvědčí postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany (s nímž mj. souvisí i právo setrvat na území ČR) v době řízení před Nejvyšším správním soudem. Toto postavení na základě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti již nelze obnovit. Jeho přiznání vyvolává pouze právní následky stanovené v § 78b zákona o azylu. Ten upravuje pobytový režim neúspěšných žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, kteří podali proti rozhodnutí krajského (městského) soudu kasační stížnost, protože ti v postavení žadatelů nejsou (a ani být nemohou). Jinak řečeno, cizinec v řízení o kasační stížnosti podané ve věci mezinárodní ochrany již nemá postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, ale je oprávněn setrvat na území ČR, a to na základě rozhodnutí žalovaného o strpění na území dle § 78b zákona o azylu (usnesení NSS ze dne 8. 4. 2020, č. j. 5 Azs 110/2020-9, či ze dne 3. 7. 2025, č. j. 8 Azs 112/2025 - 35).

[15] Závěrem Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj

pokračování

předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé (usnesení NSS ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. září 2025

David Hipšr
předseda senátu